

MAN, Remy de (Kioldrecht 15 mei 1894 – onbekend).

Studeerde aan het Klein Seminarie van Sint-Niklaas, waar hij Filip de Pillecyn leerde kennen. In 1914 meldde De Man zich als oorlogsvrijwilliger. Gedurende de hele oorlog was hij aan het IJzerfront en werd op het einde van de oorlog benoemd tot reserveonderluitenant. Na de wapenstilstand trad hij als vertaler in dienst van het ministerie van justitie. Hij woonde in Laken en was actief in Vlaams-nationalistische organisaties, zoals het Verbond der Vlaamse Oud-strijders (vos), het Vlaamsch Verweer en de Vlaamsche Harmonie te Brussel.

Op 3 september 1924, na een optocht van de Vlaamsche Harmonie aan het Brusselse Beursgebouw, werd De Man door tegenmanifestanten zwaar aangepakt en schoot een van hen dood. Het slachtoffer was de stadsbediende Clement Maquet, secretaris van de Franstalige fascistische kring Le Faisceau belge, die zijn leden had opgeroepen om te manifesteren tegen deze Vlaamse optocht. Het proces van De Man werd een politieke zaak. Zowel de Nederlandstalige als de Franstalige pers volgde

de zaak van zeer nabij, ook wegens het feit dat op 15 april 1924 te Leuven een gelijkaardige gebeurtenis had plaatsgevonden. Toen was tijdens het Groot-Nederlands Studentencongres de student Berten Vallaey's door de Waalse student Gaby Colback beschoten. De Man had als advocaten Hendrik Borginon en Albéric Deswarte. De belangrijkste getuige van de verdediging was de Waalse socialist, architect Brunfaut, die een toevallig toeschouwer van de incidenten was. In totaal werden er meer dan 60 getuigen opgeroepen, waaronder enkele legerofficieren, die zich allemaal ten gunste van De Man uitspraken. Hij werd veroordeeld tot drie jaar hechtenis en honderd frank boete. Tevens werd hij verwezen tot de betaling van 50.000 frank schadevergoeding aan de burgerlijke partij. In beroep werd hij echter vrijgesproken, waarop de zaak na verbreking voor het hof van beroep te Gent werd behandeld. De Man werd uiteindelijk opnieuw veroordeeld tot drie jaar en 50.000 frank schadevergoeding. Tijdens de ganse duur van zijn proces kon De Man blijven rekenen op de steun van de Vlaamse pers. Steunlijsten in *De Schelde* (1919-1936) en *Pallieter* brachten meer dan 125.000 frank op voor De Man en zijn gezin.

LITERATUUR: *Het proces Remy De Man*, z.j.; - A. de Bruyne, *Uit het dossier van 't Pallieterke*, 1959.

CARLOS VAN LOUWE